

Speciallægeselskabet

Ivan Grunnet ApS

Speciallæge i gynækologi

Skt. Anne Plads 2, 5000 Odense C. Tlf. 66 14 76 00. Ydernr. 244570

E-Mail: klinikken@ivangrunnet.dk

www.ivangrunnet.dk

Lichen sclerosus

Hvad er lichen sclerosus?

Lichen sclerosus er en kronisk hudlidelse, som kan ses overalt på hud og slimhinder, men ofte i skridtet på de ydre kønsorganer. Sygdommens årsag er ukendt.

Sygdommen har ikke et dansk navn.

Det er en autoimmun sygdom, dvs. at man danner antistoffer mod sit eget væv.

Sygdommen angriber hudens bindevæv, som går til grunde og erstattes af et fastere bindevæv, som ligner arvæv. Samtidig bliver huden tyndere, hvidlig og bleg.

Forandringerne ses hyppigst på de indre og ydre kønslæber hos kvinder, men kan også sprede sig ned i mellemkødet og rundt omkring endetarmen. Der er typisk også små blødninger i slimhinden, som giver den en blålig/rød misfarvning.

Hos mænd føles forhuden stram og kan forsnævres, så den ikke kan trækkes tilbage.

Der kan også være små hvidlige misfarvninger af slimhinden på forhuden og penishovedet

Hvem får lichen sclerosus?

Sygdommen ses både hos voksne og børn. Der er flere kvinder end mænd, der rammes, og der er en tendens til, at sygdommen er hyppigst efter overgangsalderen. Den nøjagtige forekomst af sygdommen er ukendt, både fordi mange kvinder og mænd ikke søger hjælp til sygdommen, og fordi sygdommen oftest bliver fejldiagnosticeret som værende svamp eller herpes. Det anslås, at sygdommen optræder hos 1 ud af 300-1000 kvinder.

Hvorfor får man lichen sclerosus?

Man kender ikke årsagen til lichen sclerosus, og derfor kan man heller ikke forebygge eller helbrede sygdommen. Al behandling er alene symptombehandling for at mindske generne ved sygdommen. Man mener at have fundet belæg for, at sygdommen er arveligt betinget. Lichen sclerosus kan ikke smitte.

Hvad er symptomerne?

De hyppigste symptomer hos kvinder er:

- kløe, svie, brænden og smerter
- svie og smerter ved samleje eller vandladning
- blødning i slimhinden
- små hudsprækker, sammenvoksninger og forsnævninger i skedeindgangen
- svind af kønslæberne

Speciallægeselskabet

Ivan Grunnet ApS

Speciallæge i gynækologi

Skt. Anne Plads 2, 5000 Odense C. Tlf. 66 14 76 00. Ydernr. 244570

E-Mail: klinikken@ivangrunnet.dk

www.ivangrunnet.dk

Hvordan stilles diagnosen?

Mange har været behandlet med svampemidler hos praktiserende læge eller gynækolog i den tro, at generne er forårsaget af svampeinfektioner. En kyndig behandler kan ofte stille diagnosen ud fra de synlige forandringer, men desværre er kendskabet til sygdommen ikke så udbredt blandt alment praktiserende læger eller gynækologer.

For at kunne stille diagnosen med sikkerhed lægges en lokalbedøvelse for at tage en lille vævsprøve, som sendes til mikroskopisk undersøgelse. Der kan være lidt ømhed og en smule blødning i et par dage, efter at prøven er taget.

Svaret på vævsprøven vil af- eller bekræfte mistanken om sygdom, og ud fra dette opstartes relevant behandling og tiltag.

Hvordan behandler man lichen sclerosus?

Lichen sclerosus er en kronisk sygdom, og der findes ikke en helbredende behandling. Derfor er behandlingen alene rettet mod symptomerne for at holde generne nede.

Langt de fleste patienter behandles med steroidcremer, der indeholder binyrebarkhormon. Disse er receptpligtige og oftest anbefales Dermovat.

Dermovat salve 0,05 % påsmøres i et tyndt lag hver aften i 4 uger, dernæst hver anden aften i 4 uger og herefter 2 gange ugentligt i yderligere 4 uger. Herpå kan salven anvendes ved behov, når der optræder symptomer. Nogle har behov for vedligeholdelsesbehandling med 1-2 x /uge.

Samtidig opstartes behandling med fedtbaseret fugtighedscreme dagligt hver morgen.

Livslang kontrol

Da der kan opstå celleforandringer i huden, som i værste fald kan udvikle sig til hudkræft, anbefales det at man årligt går til kontrol hos sin læge. Det er vigtigt at kontakte sin læge før, hvis man ikke synes, at behandlingen virker, hvis der kommer vedvarende kløe, sår og rifter, der ikke vil hele, eller knuder i området.

Ved kontrollen taler lægen med dig om, hvordan du har det, og hvor generet du er af eventuelle symptomer. Derefter foretager lægen en gynækologisk undersøgelse for at kontrollere for eventuelle begyndende celleforandringer.

Ivan Moulun Grunnet
Speciallæge i gynækologi

Lavet af Ivan Grunnet den 01.05.2020

Revideres juli 2023